

Vreme: 06.07.2026 17:15

Medij: rts.rs

Link: <https://www.rts.rs/vesti/ekonomija/5988529/zelezara-smederevo-celik.html>

Autori:

Teme: Evropska unija i Srbija (odnosi)

Naslov: Kvote EU pritiskaju srpski čelik - gde Železara u Smederevu traži spas

4364

Nove zaštitne mere [Evropske unije](#) znatno su ograničile bescarinski izvoz čelika iz Srbije, što dodatno opterećuje poslovanje smederevske Železare, najvećeg domaćeg proizvođača čelika. U Privrednoj komori Srbije ocenjuju da je reč o narušavanju principa slobodne trgovine, dok u Briselu mere pravdaju zaštitom evropske industrije.

Proizvodnja čelika u Srbiji za sada ne beleži pad, ali nove zaštitne mere [Evropske unije](#) predstavljaju ozbiljan izazov za domaću industriju, pre svega za smederevsku Železaru, koja je najveći proizvođač sirovog čelika i jedan od najvećih izvoznika u zemlji. Železara, u vlasništvu kineske kompanije HBIS, ima kapacitet od oko dva miliona tona čelika godišnje, a najveći deo proizvodnje plasira upravo na tržište [Evropske unije](#). Pomoćnik direktora Sektora za strateške analize, usluge i internacionalizaciju Privredne komore Srbije Bojan Stanić kaže da je prerano govoriti o posledicama novih carina, jer su na snazi tek nekoliko dana, ali da su efekti evropskih kvota već vidljivi. "Proizvodnja u prvih pet meseci ove godine ostala je približno na nivou prošlogodišnje, čak je i blago povećana, što pokazuje da još uvek nalazimo prostor za plasman. Međutim, kvote imaju negativan efekat i ugrožavaju rad Železare", ističe Stanić. Podseća da je Vlada Srbije produžila mere ograničenja uvoza pojedinih vrsta čelika do kraja godine, kako bi zaštitila domaće tržište i omogućila veću zastupljenost čelika proizvedenog u Srbiji. Mere u koliziji sa SSP-om Stanić ukazuje da su zaštitne mere prema čeliku prvi put uvedene nakon američkih carina 2019. godine, a da je [Evropska unija](#) zadržala sistem kvota i nakon što su pojedine mere u međuvremenu ublažene. Na pitanje da li su nove mere u suprotnosti sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, koji predviđa slobodan pristup industrijskih proizvoda Srbije tržištu [EU](#), Stanić smatra da jesu sa ekonomskog stanovišta. "Ovo predstavlja narušavanje odnosa slobodne trgovine. Sa jedne strane govori se o integraciji srpske privrede u jedinstveno evropsko tržište, a sa druge se uvode kvote i ograničenja. Razumljiv je interes da se zaštiti evropska proizvodnja čelika, ali se postavlja pitanje konkurentnosti čitave metalske industrije koja čelik koristi kao osnovnu sirovinu", navodi Stanić. Kako Nemačka pravda kvote na čelik Dopisnik RTS-a iz Nemačke Nenad Radičević kaže da Brisel mere opravdava globalnim viškom proizvodnje čelika i potrebom da se zaštite evropski proizvođači, koji su zbog zelene tranzicije primorani na velika ulaganja u ekološki prihvatljiviju proizvodnju. "Evropske čeličane imaju daleko strože ekološke standarde, što povećava njihove troškove i smanjuje konkurentnost u odnosu na jeftiniji čelik koji stiže iz trećih zemalja. Čelik je i strateški proizvod, pa [Evropska unija](#) nastoji da zaštiti sopstvenu industriju, pre svega od kineskog čelika. Srbija je u tom procesu na izvestan način kolateralna šteta, jer njen izvoz nije toliko veliki da bi sam po sebi bio razlog za uvođenje ovakvih mera", objašnjava Radičević. Ističe i da u [Evropskoj uniji](#) trenutno nema ozbiljnih najava da bi mere mogle biti ublažene. "Naprotiv, sve su glasniji zahtevi da se dodatno pooštri kontrola porekla čelika, kako bi se sprečilo da proizvodi iz trećih zemalja preko evropskih čeličana ulaze na tržište [EU](#)", rekao je Radičević. Prema njegovim rečima, mere imaju snažnu podršku nemačkih proizvođača čelika, koji se suočavaju sa visokim cenama energenata, padom proizvodnje i velikim troškovima uvođenja novih, ekološki prihvatljivih tehnologija. Ipak, deo nemačke industrije upozorava da bi stroža zaštita domaće proizvodnje mogla da poveća cenu čelika, što bi dodatno ugrozilo konkurentnost evropske automobilske i metaloprerađivačke industrije. Geografska ograničenost Govoreći o mogućnostima preusmeravanja izvoza, Stanić ističe da Srbija u kratkom roku nema adekvatnu alternativu evropskom tržištu. "[Evropska unija](#) nam je najvažnije izvozno tržište. Geografski smo ograničeni i nije realno da velike količine čelika preusmerimo na udaljena tržišta. Ako se ne pronađu novi isplativi kanali prodaje, proizvodnja u Železari mogla bi da bude smanjena", upozorava Stanić. Kao jedan od načina za ublažavanje posledica navodi povećanje domaće potrošnje kroz velike infrastrukturne projekte, poput Ekspa 2027, koji bi mogli da obezbede dodatnu tražnju za čelikom proizvedenim u Srbiji.

